

WSPARCIE GMIN W REWITALIZACJI W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

WITALIZACJA
Województwa Opolskiego

Arkadiusz Tkocz
11 maja 2021 r.

Czym jest rewitalizacja – Nowe podejście!

Rewitalizacja – co to takiego?

(łac. re- + vita – dosłownie: „przywrócenie do życia, ożywienie”), ang. revitalization, urban renewal, urban redevelopment, gentrification

USTAWA z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

„Art. 2. [Rewitalizacja; interesariusze]

1. Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony

w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

„Art. 52. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do 31.12.2023 r. w oparciu o Lokalne Programy Rewitalizacji.” Od 1 stycznia 2024 roku realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie możliwa wyłącznie w oparciu o Gminne Programy Rewitalizacji (GPR)

Główne założenia Zadania

**Zadanie realizowane
w ramach umowy dotacji
nr DPT/BDG-II/POPT/264/19
z 19.12.2019 r. z póź. zm.**

GŁÓWNY CEL:
wzmocnienie zdolności
JST Opolszczyzny do
programowania i
wdrażania działań
rewitalizacyjnych
w gminach

Wsparcie Urzędów Marszałkowskich w
zakresie wzmocniania zdolności JST do
programowania i wdrażania działań
rewitalizacyjnych

Wsparcie gmin województwa opolskiego
w przygotowaniu i koordynacji
programów rewitalizacji

Gminy Województwa Opolskiego

Społeczeństwo lokalne

Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej

Województwo
Opolskie

Odbiorcy wsparcia:
89 - osób
56 - gmin WO

**Okres realizacji wsparcia w ramach dotacji:
1.11.2019 r. - 31.12.2022 r.**

Główne działania Zadania

Lp.	GŁÓWNE DZIAŁANIA	WARTOŚCI
1	FUNKCJONOWANIE ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI	10 osób
2	DZIAŁANIA EDUKACYJNO – DORADCZE DLA GMIN , w tym: - organizacja szkoleń, seminariów i warsztatów (4 moduły tematyczne) - przeprowadzenie wyjazdów studyjnych (lokalnych i regionalnych) - indywidualne doradztwo eksperckie, wizyty na miejscu, analiza materiału on-line	96 h spotkań (2 grupy)
		4 wyjazdy
		150 h
3	ANALIZA PROGRAMÓW REWITALIZACJI - ekspertyza zewnętrzna, ukierunkowana na wskazanie dobrych i złych praktyk oraz wypracowanie zaleceń przydatnych przy sporządzaniu GPR	1 raport końcowy
4	DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE I PROMOCYJNE: - organizacja 2 konferencji regionalnych (II kwartał 2021 i IV kwartał 2022) popularyzacja rewitalizacji m.in. za pomocą: podstrony internetowej - wydanie publikacji o rewitalizacji cyfryzacja programów rewitalizacji - System Informacji Przestrzennej - SIP	

1. Zespół ds. rewitalizacji

Zarządzenie nr 120/2019
Marszałka Województwa Opolskiego
z dnia 28.11.2019 r. z póź. zm.

Zespół ds. rewitalizacji w województwie opolskim (10 osób)

Departament Koordynacji Programów Operacyjnych

Ewa Szczęsny
Anna Światły

Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej

Arkadiusz Tkocz
Jagoda Sokołowska
Anna Kuźnik
Tomasz Midura
Małgorzata Błaszczyk –
Leśniak
Elżbieta Pawlik

Departament Zdrowia i Polityki Społecznej

Katarzyna Balcarczyk
Joanna Wołek

Moduły szkoleniowe

Instytut Rozwoju
Miast i Regionów

wzmocnienie zdolności samorządów do
uwzględniania problematyki dostępności
zarówno w programowaniu strategicznym (w tym
w strategach rozwoju, programach rewitalizacji),
planowaniu przestrzennym, jak i w realizacji
projektów (w tym rewitalizacyjnych)

większe **uspołecznienie procesu wdrażania**
programów rewitalizacji poprzez m.in. tworzenie
mechanizmów partycypacji społecznej w
kształtowaniu przestrzeni publicznej,
zainteresowanie gmin potencjałem działań
rewitalizacyjnych

EFEKTY WSPARCIA

większe **wykorzystanie narzędzi wynikających z**
ustawy o rewitalizacji – gminny program
rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji, Specjalna
Strefa Rewitalizacji, miejscowy plan rewitalizacji

wzmocnienie zdolności gmin do tworzenia
efektywnych systemów monitorowania rozwoju na
poziomie gminnym i uwzględniającym jej
różnicowania wewnętrzne, w tym
monitorowania i ewaluacji programów
rewitalizacji

Dostępność w rewitalizacji

DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu
dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- możliwość poruszania się po piętrach i pomiędzy nimi
- umożliwienie dotarcia do pomieszczeń w budynku
- zapewnienie odpowiednich informacji dla osób z wadami wzroku i słuchu
- zapewnienie ewakuacji z budynku

DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

ustawa z 4.04.2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacjach mobilnych podmiotów publicznych

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO- KOMUNIKACYJNA

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu
dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- instalacja urządzeń do obsługi osób słabosłyszących
- komunikacja osób ze szczególnymi potrzebami z podmiotem publicznym
- wykorzystanie środków wspierających komunikację
- dostosowanie stron internetowych poprzez nagranie tekstu, odczytywanie maszynowe itp.

Zarządzanie i partycypacja w rewitalizacji

ZARZĄDZANIE REWITALIZACJĄ

- efektywne współdziałanie (instytucje i procedury)
- zasada sprawnej koordynacji (osadzenia rewitalizacji w systemie zarządzania rozwojem gminy i strukturze JST)
- zaangażowanie społeczności lokalnej - każdy etap

WŁĄCZENIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- warsztaty i pakiety edukacyjne
- infopunkty
- mikrogranty
- kawiarenki obywatelskie
- publikacje w prasie
- zebrania wspólnot
- animacje, festyny, pikniki itp.

Zarządzanie i partycypacja w rewitalizacji

Drabina partycypacji

4. Współdecydowanie/współdziałanie - decyzje podejmowane są wspólnie przez władzę i obywateli, mieszkańcy otrzymują realny wpływ na to co dzieje się w ich społeczności. Władza przekazuje część swoich kompetencji obywatelom. Część działań realizowana jest przez grupy obywatelskie, organizacje pozarządowe, rola władzy ogranicza się do monitorowania działań pod względem zgodności z istniejącym prawem.

3. Konsultowanie - to następny poziom partycypacji. Władza nie tylko informuje o planowanych działaniach, ale także pyta mieszkańców o ich zdanie, o opinie na temat planowanych działań, kierunków rozwoju, obywatele stają się „doradcami” władzy. Niestety ten poziom nie zapewnia jeszcze realnego wpływu na decyzje władz, które mogą wziąć pod uwagę opinie i pomysły obywateli, ale nie muszą.

2. Informowanie - pierwszy stopień partycypacji, działania władz polegają na informowaniu obywateli o podjętych przez nią decyzjach, sprowadza się mieszkańców do roli biernych odbiorców, nie istnieją mechanizmy aktywnego uczestniczenia społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji.

1. Brak informacji lub manipulacja - brak partycypacji, władza nie dzieli się z mieszkańcami informacjami o planowanych działaniach, używa informacji do manipulowania opinią publiczną, podejmuje działania samodzielnie.

Obywatel = Partner

Obywatel = Doradca

Obywatel = bierny odbiorca

Narzędzia ustawowe w rewitalizacji

NARZĘDZIA PODSTAWOWE

- Uchwała delimitacyjna
- Uchwała w sprawie przyjęcia GPR
- Uchwała w sprawie zasad wyboru i sposobu działania Komitetu Rewitalizacji

NARZĘDZIA DODATKOWE

- Miejskowy plan rewitalizacji
- Specjalna Strefa Rewitalizacji

Monitoring i ewaluacja procesu rewitalizacji

WERYFIKACJA POSTĘPÓW

- prowadzenie działań w sposób jawny i przejrzysty, wcześniej zaplanowany i cykliczny
- zapewnieniem udziału wszystkich zainteresowanych
- monitorowanie zmian wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na obszarze rewitalizacji
- weryfikacja wcześniejszych wskaźników

OCENA SKUTECZNOŚCI

- analiza i ocena efektów realizacji PR
- reagowanie na dane pochodzące z monitoringu
- ewaluacja jako uzupełnienie procesu monitorowania PR

Wsparcie doradcze

GŁÓWNE ZASADY

- realizowane przez cały okres trwania zadania - przez Zespół i Wykonawcę
- **150 godzin** wsparcia doradczego
- **indywidualne i bezpłatne** wsparcie ukierunkowane na tematykę modułową
- **wsparcie doradcze pośrednie** - konsultacje pisemne, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub spotkań on-line (wideokonferencja), analiza materiału nadesłanego przez gminę i jego zaopiniowanie przez Wykonawcę
- **wsparcie doradcze bezpośrednie** - wykonywane przez zespół ekspertów na miejscu, tj. na terenie gminy objętej wsparciem
- doradztwo wyłącznie po wcześniejszym **zgłoszeniu zapotrzebowania** do Zespołu ds. rewitalizacji i po analizie problematyki
- obowiązują **zasady udzielania doradztwa i formularz zgłoszeniowy** (opis zagadnień i uzasadnienie wsparcia, preferowany termin oraz forma konsultacji)

3. Analiza Programów Rewitalizacji funkcjonujących w województwie opolskim w okresie 2014-2020

Główny cel analizy - pogłębiona ocena gminnych i lokalnych programów rewitalizacji funkcjonujących w województwie opolskim od 2014 roku i analiza potrzeb oraz sformułowanie wyzwań rewitalizacyjnych.

Zalecenia dot. rewitalizacji

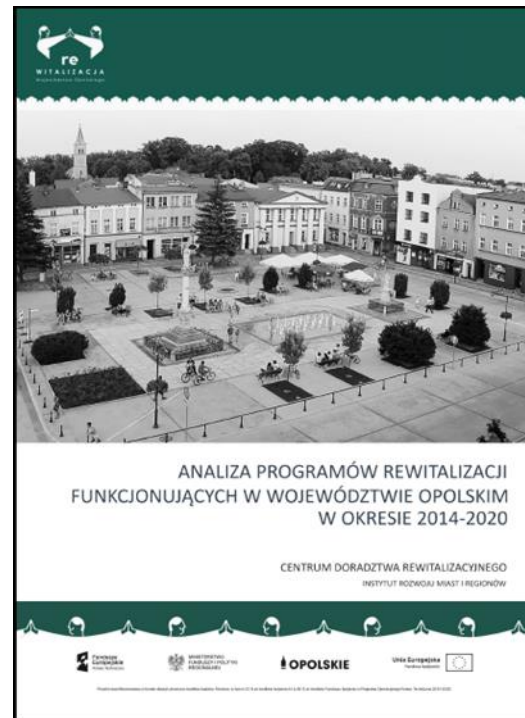
Polityka rewitalizacyjna

JST

IZ RPO WO
2014-2020

Zespół ds.
rewitalizacji

GPR

GŁÓWNE ZALECENIA

- ✓ podniesienie jakości zapisów programów rewitalizacji
- ✓ poprawa efektywności procesów rewitalizacji
- ✓ uszczegółowienie sposobów zarządzania procesami rewitalizacji
- ✓ zmiana mechanizmów finansowania procesów rewitalizacji

L.p.	Województwo	Liczba programów rewitalizacji w wykazie (31.12.2018)	Liczba programów rewitalizacji w wykazie (31.03.2020)					Liczba gmin w województwie	Rewitalizacja w gminach
			ogółem	gminy wiejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy miejskie	GPR		
1	Dolnośląskie	118	119	35	51	33	12	169	69,82%
2	Kujawsko-Pomorskie	117	127	77	33	17	10	144	81,25%
3	Lubelskie	131	133	94	19	20	9	213	61,50%
4	Lubuskie	54	54	19	27	8	8	82	65,85%
5	Łódzkie	49	49	21	13	15	7	177	27,68%
6	Małopolskie	142	142	85	44	13	138	182	78,02%
7	Mazowieckie	142	147	70	43	34	18	314	45,22%
8	Opolskie	31	31	0	28	3	2	71	43,66%
9	Podkarpackie	84	85	44	25	16	12	160	52,50%
10	Podlaskie	53	55	23	19	13	17	118	44,92%
11	Pomorskie	26	27	0	11	16	15	123	21,14%
12	Śląskie	120	123	57	18	48	19	167	71,86%
13	Świętokrzyskie	75	76	45	27	4	10	102	73,53%
14	Wielkopolskie	142	143	55	72	16	17	116	122,41%
15	Zachodniopom.	92	96	38	48	10	6	226	40,71%
16	Warmińsko-Mazurskie	27	32	0	18	14	0	113	23,89%
Razem		1 403	1 439	663	496	280	300	2 477	56,64%

**SZCZEGÓŁOWY PROGRAM SPOTKAŃ
EDUKACYJNYCH DLA GMIN
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
KWIECIEŃ 2021**

CENTRUM DORADZTWA REWITALIZACYJNEGO
INSTYTUT ROZWOJU MIAST I REGIONÓW

GŁÓWNE ZALECENIA

- ✓ systemowe wzmocnienie kompetencji samorządów lokalnych
- ✓ zapewnienie JST szkoleń wyrównujących wiedzę w podstawowych obszarach rewitalizacji
- ✓ realizacja rozbudowanego wsparcia szkoleniowego z zakresu metodyki opracowania GPR
- ✓ implementacja dobrych praktyk wypracowanych przez samorządy aktywnie korzystających z u.o.r.
- ✓ organizacja wyjazdów studyjnych o charakterze ponadregionalnym do miast posiadających bogate doświadczenia w użyciu narzędzi u.o.r. - w zakresie funkcjonowania Specjalnej Strefy Rewitalizacji lub włączenia społecznego, w tym z udziałem Komitetu Rewitalizacji;
- ✓ organizacja lokalnych wyjazdów studyjnych do gmin opolskich posiadających osiągnięcia w zakresie realizacji projektów rewitalizacyjnych, gł. w sferze: mieszkaniowej, dziedzictwa kulturowego, włączenia społecznego

GŁÓWNE ZALECENIA

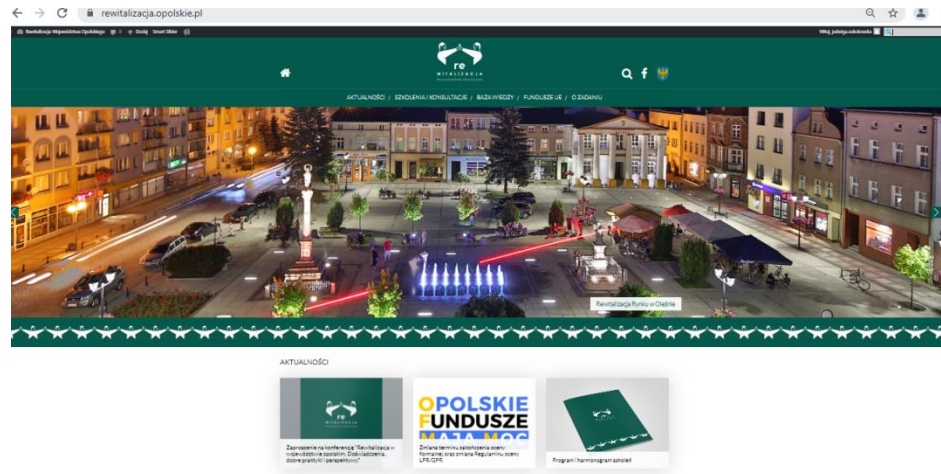
- ✓ wspieranie rewitalizacji gł. w odniesieniu do miast małych i średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze
- ✓ utrzymanie wsparcia bezzwrotnego w co najmniej takiej wysokości, jak w obecnej perspektywie finansowej na działania przeznaczone dla gmin miejskich i miejsko-wiejskich
- ✓ zwrócenie uwagi na odmienny charakter potrzeb gmin wiejskich i niski stopień przygotowania do prowadzenia działań w rozumieniu ustawy o rewitalizacji
- ✓ przeznaczenie większej alokacji na rozwój obszarów zdegradowanych w gminach miejskich, ze względu na mniejsze potrzeby gmin wiejskich i możliwość realizacji podobnych celów w ramach programów odnowy wsi
- ✓ rozważenie wprowadzenia obszarów rewitalizacji jako OSI (np. wsparcie wszystkich obszarów rewitalizacji lub wybranych gdzie koncentrują się problemy społeczno-ekonomiczne)
- ✓ podejmowanie działań przez JST w PR także w odpowiedzi na występujący problem depopulacji.

4. Działania upowszechniające i promocyjne

DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE I PROMOCYJNE:

- organizacja **konferencji regionalnych**
- **popularyzacja rewitalizacji** (strony internetowe regionalne i krajowe)
- wydanie **publikacji o rewitalizacji w województwie opolskim**
- **cyfryzacja programów** rewitalizacji (System Informacji Przestrzennej)

Rewitalizacja w regionie
<https://rewitalizacja.opolskie.pl/>

***Jesteśmy gotowi
do pomocy!***

Dziękuję za uwagę!

